

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 90 Lei
Pe jumătate 45 Lei
În America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: Alexandru Lupeanu-Melin

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

La seceriș.

Nu este bucurie și plăcere mai mare în acestea zile, decât să ieși la câmp, în largul hotarului, să vezi cum se înșiruiesc pe coline și pe vâlcele crucile de grâu! În lumina aurie a soarelui de vară ochiul se odihnește așa de mulțumit pe lanurile secerate și gândul nostru numără împăcat clăile grele de rod. Ori în care parte te întorci nu vezi decât miriști galbene pe cari țin snopii sobor, așteptând carăle să-l coboare la arii, la batozele lărmuitoare. Frunțile plugarilor sunt lucii; creștele au dispărut și e mângăiat tot creștinul, că truda lui n'a fost zadarnică și bunul Dumnezeu a dat pâine din belșug.

Intr'adevăr mare bucurie poate să aibă plugarul, că bucatele au ieșit bune și sămânța aruncată în toamnă a dat rod înmiit. De-acum cu un mare gând mai puțin. Pită din darul lui Dumnezeu avem câtă ne trebuie. Ca mâine copilașii noștri se vor indulci de pâine nouă. La toată casa va crește aluatul în cuptoare și femeile vor înșirui pe polița dela grindă pâine ca aurul. Iar unde este pâine, năcazul și întristarea fug dela casă.

Grânele au fost bune în acest an în aproape întreagă țara. Pagubele făcute de grindină și de furtuni n'au atins decât unele ținuturi, însă acestea pagube sunt neînsemnate față de belșugul care se vestește de pretutindeni. Și precum au fost de frumoase grânele, tot atât sunt de făgăduitoare și cucuruzele (porumbul). Sămânăturile de cucuruz sunt ca pădurile; vânturile abia pot să le mai lădoaie. Vremea s'a mai răcorit, norii se adună și e nădejde că porumbul va putea să lege.

De ne-o milui Dumnezeu tot așa ca până acum, la toamnă bucuria plugarilor nu va fi mai mică decât acum. Văzând bogăția de pe hotare, ne crește inima și ni-se întărește tot mai mult convingerea, că țaria noastră a tuturor, țaria țării și țaria neamului nostru sunt: **ogoarele!** E glia sfântă,

care a hrănit pe moșii și strămoșii noștri. E brazda românească și reveneala mântuitoare dintr'ansa!

Vedem că astăzi lumea are multe necazuri și dureri. Oamenii se frământă de tot felul de lipsuri. Popoarele se pândesc încă lacome și fabrică la arme înainte. Bani sunt mai fără preț decât cârpele pe cari le adună ovreii răzari pe ulițele satelor. De negoate prin prăvălii să te apropii cu punga mare cât sacul.

Băncile iau camete mari și tot se vâicăresc că stau în pragul prăbușirii. Fabricile se plâng că nu-și pot plăti muncitorii. Leul nostru azi mâine nu mai are nici piele pe dânsul. Țările străine îl jumulesc mai fără milă decât pe-un pui de găină. Scumpetea crește. Și cămătarii se tânguiesc că n'au bani în lăzile lor fără fund. Îți vine să crezi că trăim într'o lume de sărântoci, cari mor de dorul banului.

Multe pricini vor fi că lumea întreagă și ou dânsa și țara noastră au ajuns în asemenea impas. Cauza cea dintâi vor fi abună seamă speculanții fără suflet, cari nu se mai saturează de ghiftuială și atâția vântură lume, cari nu trăiesc decât să cheltuiască și să-și petreacă. Domnișorii fără ocupații de prin celea orașe, cari vântură hârtiile de bancă, cum vântură vântul pleava în arii. Și nu știi de unde au bani, că n'au nici meșteșuguri, nici cancelarii.

Toate acestea dureroase răni ale vieții din zilele noastre au un singur leac, puternic și vindecător: țaria ogoarelor și a câmpiilor noastre mănoase.

Țara noastră este mai mult țară de plugari și de agricultori. Munca lor ne ține. Ei ne dau pâine și ei pot întări banul țării. Ei aduc aurul străinătății. Prin urmare e cu de lege, ca acum, când rodul câmpiilor noastre e pe cale de-a curge în saci, cei puși la cârmă să îngrijască și să priveghieze ca grăul plugarului să aibă prețul ce se cuvine, căci nicăiri banul nu e în mai bune mâni, decât în celor ce, deocamdată, îl bagă în ogoare și în economie, din care trăim cu toții...!

Pomenirea lui Avram Iancu.

— Mari serbări pioase la 30 August anul curgător. —

Se împlinesc 100 de ani dela nașterea celui ce a fost odată cu adevărat, »Craul Munților» ardelenesc și neînficat luptător pentru drepturile neamului nostru. Avram Iancu s'a născut în anul 1824, în satul Vidra de sus din munții Moților, deci tocmai înainte cu 100 de ani. Se cade deci ca măcar la asemenea rari prilejuri să se gândească toți Românii la marele Căpitan din anii 1848—49, când moșii și părinții noștri s'au trezit din somnul cel adânc și au dat dovezi la lume că vița lui Traian e vrednică de a se numi *națiune*.

Spre a pomeni cum se cuvine pe scumpul erou al Ardealului, se fac mari pregătiri, pornite chiar dela București. Serbările de pomenire se vor ține la 30 August 1924 chiar acolo în țara Iancului, la Vidra și la Câmpeni. Prăznuirea va ține 4 zile și va fi de față și însuși Maiestatea Sa Regele Ferdinand cu toată casa sa, cu membrii guvernului și cu toți mitropoliții și episcopii țării.

Se va sluji mai întâi un parastas la Tebea, lângă gorunul lui Horia, unde e îngropat Iancu; mulțime mare de popor va încunjura mormântul celui ce a condus la luptă dreaptă oștile muntenilor. După parastas, înalții închinători vor merge la casa unde s'a născut Iancu în Vidra de sus. În această casă »Asociațiunea» a făcut un muzeu cu tot felul de arme și amintiri din anii 1848—49. Se va face și acolo o slujbă bisericască cu feștanie pentru deschiderea muzeului.

Din Vidra de sus Maiestățile lor vor cobori la Câmpeni, unde va fi o adunare a »Astrei». Tot aici vor fi și serbări populare, cu cântări și producții de teatru, cari vor relăvia vremile din anii cei de vitejie. Teatru vor juca artiștii dela Teatrul Național din București.

Ca o încheiere demnă a serbărilor va fi ridicarea unei cruci în amintirea lui Iancu pe vârful muntelui »Găina», unde chemase împăratul Franz Josef pe Iancu la întâlnire, dar mândrul moț i-a trimis răspuns, că:

— Împăratul e un mincinos, iar eu sunt nebun. Un mincinos c'un biet nebun ce să vorbească?

Crucea din muntele »Găina» va fi așa de mare, cât Moții vor pute-o privi din oricare parte a țării lor și-și vor putea aduce veșnic aminte de cel ce a fost cea mai curată fală a lor și a noastră a tuturor.

La serbările lui Iancu vor veni Români din toate unghiurile Țării și acestea serbări vor fi nu numai o închinare la mormântul eroului ci și un prilej de caldă înfrățire românească.

Grăunțe sufletești.

Pentru mărirea lui Dumnezeu.

Cetim la sf. apostol Pavel în cartea sa I. către Corinteni (10, 31): „Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre mărirea lui Dumnezeu să le faceți”. Prin urmare noi putem să facem la zi zeci și sute de fapte bune, dacă avem gândul (intențiunea) să le facem întru mărirea lui Dumnezeu. Gândul, intențiunea sau scopul este, care face ca fapta să fie bună ori rea. Așa de pildă, Iuda a sărutat pe Mântuitorul. Sărutul este semnul celei mai mari dragoste. Cu toate acestea sărutul lui Iuda n-a fost dat din dragoste, pentru că gândul, intențiunea sau scopul sărutului său a fost, ca prin acela să-l vândă. Sfântul Bernard spune, că după față judecăm frumuseța trupului și după intențiune valoarea faptei. Ceeace este la pom rădăcina, aceea este la faptă intențiunea. Dacă rădăcina e sănătoasă, pomul e frumos și poamele îi sunt bune, pe când dacă rădăcina e stricată, nu numai poamele ci și lemnul este fără de suc. Tocmai de aceea e bine, dacă omul diminează, după ce-și zice rugăciunile, își propune, că tot ce va face în ziua aceea va face spre mărirea lui Dumnezeu.

Numai celce face fapte bune poate intra întru împărăția lui Dumnezeu. Nu e destul așadar să fi om cinstit, care te ferești de păcate, ci intrucât vrei să intri întru împărăția lui Dumnezeu, trebuie să faci și fapte bune, ceeace se vede din mai multe părți ale Sfintei Scripturi, ca de pildă: „Tot pomul, care nu face rod bun, se taie și în foc se aruncă” (Mateiu 3, 10), „Nu tot celce zice mie Doamne, Doamne, va intra întru împărăția ceriurilor, ci celce face voia Tatălui meu, carele este în ceriuri”. (Mateiu 7, 11).

Păcătosul care săvârșește fapte bune, prin aceasta ajunge să se întoarcă la Dumnezeu. Precum se încălzește pământul întorcându-se către soare, așa și omul întorcându-se de către fapuri spre Dumnezeu, simțește, cum i-se luminează mintea și voința și cum, rând pe rând, începe o viață nouă.

Un lucru însă trebuie să ne însemnăm foarte bine și anume, că faptele bune, săvârșite în statul păcatului înaintea lui Dumnezeu nu au nici o vrednicie. Această se vede din cuvintele Mântuitorului care zice: „Rămâneți întru mine și eu întru voi. Precum mlădița nu poate să aducă roadă de sine, dacă nu va fi în viață, așa nici voi, de nu veți fi în mine. Eu sunt vița voi mlădițele; celce locuiește întru mine și eu întru el, acela aduce roadă multă, că fără de mine nu puteți face nimic. De nu va rămânea cineva întru mine se va scoate afară, ca mlădița, și se va usca și o vor aduna și o vor băga în foc și va arde. De veți rămânea întru mine, și cuvintele mele de vor rămânea întru voi, orice veți vrea, veți cere și va fi vouă” (Ioan 15, 5—7). Mlădița așadar numai atunci aduce roadă, când este pe viță, pentru că altfel nu are suc. Tot asemenea, numai faptele bune ale aceluia, care se află în legătură cu Hristos sunt rorde bune și numără înaintea lui Dumnezeu. Precum nu poți căra apă cu un ulcior stricat, așa nu poți face fapte care să numere în ceriuri, având sufletul plin de păcate. Această se vede și din cuvintele prorocului

Ezechiel (18, 24): „Si de se va abate dreptul dela dreptatea sa și va face nedreptate, după toate fărădelegile, care au făcut cel fărădelege, toate dreptățile lui, care le-au fost făcut, nu se vor pomeni, întru greșala sa care a greșit și întru păcatele sale, care a păcătuit, întru acelea va muri”. Este însă o mângâiere, că dacă păcătosul se întoarce dela fărădelegile sale prin sfânta taină a pocăinții, faptele sale cele bune, săvârșite pe vremea când sufletul său era împăcat cu Dumnezeu, reinvie toate și se numără toate și în ceriuri.

Așadar să ne folosim de vremea pe care ni-a dat-o Dumnezeu pentru săvârșirea faptelor bune, că vine noaptea, când nime nu mai poate lucra.

Părintele Iuliu.

Cum stă lumea și țara.

Fuziunea s'a stricat.

De săptămâni de zile am tot scris despre fuziunea partidului național ca partidul țărănesc. Fruntașii celor două partide mult s'au trudit și s'au zolit să ajungă odată la înțelegere deplină. În 12 Iunie s'a și iscălit pactul de fuziune, al noului partid național-țărănesc. Țara întreagă s'a bucurat deosebit de fuziunea partidului național cu partidul țărănesc. Noul partid era singurul chemat să ne scape de lunga stăpânire a guvernului liberal. În el își puneau toată lumea nădejdea că va aduce vremuri mai bune pentru a putea scoate țara din halul în care a adus-o guvernarea liberalilor.

Când fuziunea partidelor național și țărănesc era fapt împlinit, iată că Const. Stere zădărnicește unirea celor două partide. Fuziunea s'a stricat, fiindcă acest om ambițios s'a supărat, că nu s'a putut strecura în comitetul de conducere al noului partid. Ajuns în comitet ar fi împins lucrurile până într'atât, încât veșnic ar fi fost neînțelegeri între conducătorii noului partid, ba pentru un lucru, ba pentru altul și așa bună înțelegere n'ar fi fost niciodată.

Acest lucru nu l'ar fi vrut oamenii partidului național. De aceea când a fost vorba să între și Const. Stere în comitetul de conducere au spus-o respicat celor din partidul țărănesc că nu-l vreau pe Stere alături de dânsii în fruntea noului partid. Țărăniștii din Basarabia însă n'au vrut să se despartă cu nici un preț de Stere al lor. Astfel mai bucuros au îndemnat pe țărăniștii din vechiul regat să rupă unirea cu partidul național, decât să nu aibă în fruntea lor pe Constantin Stere.

După un schimb de scrisori între dnii Iuliu Maniu, președintele partidului național și Ion Mihalache, fruntaș al partidului țărănesc, fuziunea nu s'a mai putut face. Cei doi fruntași n'au putut ajunge la înțeles în cauza lui Stere și astfel fuziunea s'a stricat, spre marea bucurie a guvernului liberal căruia i-s'a mai lungit binișor viața.

Sfatul Micei Înțelegeri — dela Praga.

De când a luat ființă Mica Înțelegere, în fiecare au reprezentanții celor trei puteri ai Micei Înțelegeri se întrunesc la sfat și împreună pun la cale politica din afară a țării din părțile răsăritene. În anii trecuți s'au întâlnit odată la Sinaia, altădată la Belgrad, în Sârbia, și acum între 11—13 Iulie se vor întâlni la Praga, capitala Cehoslovaciei.

România va fi reprezentată de d. ministru de externe I. G. Duca, iar Sârbia va trimite pe ministrul de externe Nincic.

Reprezentanții Micei Înțelegeri se vor ocupa amănunțit de toate lucrurile care privesc mai deaproape cele trei țări.

Conferența dela Londra.

Mica Înțelegere se întrunește la Praga iar Marea Înțelegere (Franța, Anglia, Italia, Japonia și Belgia) se întrunește în 16 Iulie c. la Londra, pentru a se sfătui asupra politicii din Europa, dar mai ales pentru a ajunge la un înțeles deplin față de Germania. Starea în care se găsește azi Germania nu se mai poate suferi. La putere au ajuns naționaliștii cei mai inversunați oameni »Kaizerului« și ai lui Hindenburg și ei cearcă în fel și fel de chip să se scoată de sub felurile îndatoriri pe care și le-au luat la încheierea păcii.

Acum reprezentanții marilor puteri și ai țărilor aliate vor căuta să găsească mijloacele prin cari să-i silească la plătirea datoriilor și a cheltuielilor de război. Dacă se va putea ajunge la înțelegere la marea sfat dela Londra, atunci pacea lumii va fi urnită pe drumul cel bun și dorit de toate popoarele lumii.

De prin satele noastre.

Sfințirea alor 3 steaguri naționale în Hususău.

Duminecă în 22 Iunie după ieșitul din biserică toți românii din Hususău s'au adunat la școală. De-aci fiind timp frumos, au pornit cu toții la pădure 4 km. departe de comună, într-un loc răcoros, de toată frumuseța. Au mers în ordinea următoare:

1. Înainte cei 2 prapori ai bisericii, în mijlocul lor steagul școlii, care a primit numele George Lazar. A urmat muzica vestită din Brațeu. După ea școlarii, câte 4, sub conducerea domnilor învățători.

2. A urmat steagul al doilea, cumpărat de prim curatorul Vasile Fleșer și gătit de ginerele său Ioan Căpâlean măiestru croitor, care dimpreună cu soția sa au fost nașii steagului, botezat »Avram Iancu«. După steag, poporul, câte 4 și un car cu 4 boi, aducând pe părintele prot. Podoabă, încunjurat în car de fruntașii comunei.

3. După acest car, a urmat al treilea steag procurat de mama cantorului Vasile Bunea. Nași au fost fratele cantorului și soru-sa. Steagul a primit numele de botez »Inocențiu Clain«.

După el au urmat femeile și fetele din comună în ordine, ca bărbaii.

A venit acum al doilea și al treilea car tot câte cu 4 boi cu femeile mai bătrâne și copii mai mici.

În urmă carul 4, având o tablă cu crucea roșie, ducând elemosina și luând sus pe cei ce se vor obosi pe cale. Atât boii cât și carele au fost împodobite cu frunză verde și cu covoare.

Sosiți în pădure s'au sfințit steagurile după modul cum sa fost sfințit steagul »Tudor Vladimirescu în 1919 în Făgăraș. Dl învățător Corbean și cantorul Bunea au stors lacrimi din ochi prin cântatul stihurilor anume compuse pentru aceste solemnități. Sfârșindu-se actul sfințirii și sărutând toți sf. cruce, s'a început dansul cu Hora. Copii de școală, făcând cerc în mijloc cu dnii învățători și cu părintele prot. în frunte.

La masă părintele prot. a ținut o învârtură despre însemnătatea steagului național.

foarte instructivă. La 6 oare s'au înapoiat cu toții în ordinea mersului. Dansul s'a continuat la școală.

Toți locuitorii străini ai comunei au ieșit pe la porți, privind ordinea cea bună ce s'a observat la această manifestare românească.

Un oaspe.

Știrile Săptămânei.

Secerișul.

Soarele în mândră haină
De cu zori s'a îmbrăcat,
Pe câmpie, lângă vale,
Grâu-i bun de secerat!

Satul învelit în ceață
Nu mai doarme, s'a trezit,
Pela porți răsună vesel:
„Hai în lanuri la muncit!”

Iar pe uliți și pe drumuri,
Toată lumea-i în picioare;
Ies flăcăi cu ochi de pară
Și dalbe secerătoare.

Lanul râde și așteaptă
Pe clăcași curând să vie...
Secerile 'ncovoiate
Cântă'n holda aurie!

Din cuib sare-o prepeliță,
Un copil prin grâu aleargă,
Se împiedecă și cade:
„Tată dragă, tată dragă!”

Vasile de po Mureș.

Să nu uita

inubiți noștri cetitori că suntem în jumătatea a doua a anului, deci toți aceia cari n'au plătit abonamentul decât pe șase luni, sunt rugați cu stăruință să-și înalțască abonamentele. Asemenea rugăm pe toți cei în restanță cu plata să ne trimită banii cu cari ne dătoresc. Gazeta are cheltuieli mari și noi n'avem altă nădejde decât în bănișorii de abonament.

Prețul gazetei este:

Pe un an 90 Lei.
Pe o jumătate 45 Lei.
Pe trei luni 25 Lei.

Administrația gazetei: „URNIEA POPORULUI”.

Pomenirea lui Aurel Mureșianu. S'au împlinit de curând 15 ani, de când a murit la Brașov (20 Iunie 1909) unul dintre cei mai de seamă conducători ai Românilor ardeleni, Dr. Aurel Mureșianu, directorul ziarului național „Gazeta Transilvaniei”. Răposatul a fost un suflet mare și neînfricat, care peste 30 de ani a condus cea mai veche gazetă românească. Aurel Mureșianu aici la Blaj și-a trecut examenul de maturitate, unde a fost unul dintre conducătorii tinerimii. În anul 1865, când școlarii Blajului au implantat în locul adunării din 1848 colțul de stâncă ce se numește și astăzi „Piatra Libertății”, Aurel Mureșianu a rostit cuvântarea sărbătorească. De altfel însuși tatăl său plecase din Blaj, ca să fie conducătorul vieții românești din Brașov, alături de Gheorghe Barițiu.

Cuvântul de jale la moartea lui Aurel Mureșianu în 1909 l-a ținut marele blăjan Dr. Augustin Bunea, ca un prinos al Blajului pentru Mureșeni cari erau fii sufletești ai cetății de simțiri naționale dela Târnave.

În 20 Iunie, anul curgător, s'a slujit la Brașov un parastas pentru odihna sufletească a a marelui bărbat. După parastas a vorbit Păr. protopop gr-cat. Mihail Hodârău, în fața unui număr public.

Din Moldova, Bucovina și Basarabia vor sosi la Blaj în ziua de 26 Iulie vreo 500 de frați cari vin să vadă Ardealul și cercețază mai multe orașe, între cari, se înțelege, este și orașul nostru. Acești frați vin la noi să ne cunoască și să se închine cu pietate în locurile unde au muncit călugării și preoții cei de

demult ai Blajului ca să deștepte la lumină neamul românesc, unde a vorbit Simion Bărnuțiu la 1848 și s'a făcut jurământul cel mare pe Câmpul Libertății. În aceeași vreme frații moldoveni, bucovineni și basarabeni ne vor cânta cântece din ținuturile lor, ne vor arăta porturile pe cari le au și ne vor vorbi dela inimă. Între cântăreși sunt membrii ai Teatrului Național din Iași. Blăjenii le vor face o primire măreață. Va fi o frumoasă serbare de înfrățire.

Nenorocire cu aieroplanul. Un foarte isteț ofițer de aviație din Cluj și un caporal, ajutorul său, urcându-se mai dăunăzi cu o mașină de sburat la Someșfalău, au căzut din cauza motorului și au murit pe loc amândoi. Li-s'a făcut o înmormântare foarte frumoasă.

Intrecere în zbor cu porumbii. Americanii au făcut-o și asta. Un aviator din orașul New-York s'a luat la întrecere cu porumbii de poștă. Mai mulți porumbei aduși din Washington la New-York au fost lăsați să se întoarcă acasă. Deodată cu ei a plecat și aviatorul american cu mașina lui de sburat și, minune, omul a întrecut paserile! Aviatorul a făcut calea dintre New-York—Washington în 3 ore și jumătate, până când cel mai sprinten porumbel n'a sosit acasă decât după 6 ore și 10 minute.

Alegere de primar în Blaj. Luni în 7 Iulie s'a făcut în Blaj alegere de primar. Și a ieșit ales d. Ștefan Dragoș tinăru, având cu 25 voturi mai mult decât d. Ioan Pușcaș, care încă fusese candidat. S'a văzut cu acest prilej că mulți dintre profesorii mai tineri ai Blajului nu au drept de vot, fiindcă listele de alegători nu s'au mai înnoit din 1919. Ba nu au vot tot din această cauză nici advocații, ca dd. Dr. Bianu și Dr. Boilă și nici alți oameni cari au rol conducător în viața Blajului.

Ungurii fac slujbe pentru regele lor. Știm cu toții că Ungaria nu are rege, decât un fel de guvernator, pe vestitul Horthy. Ungurii însă nu se simt de loc bine fără craiu. Până trăia Carol se gândeau adeseori la el, ba au și încercat să-l ducă la Budapesta și să-l reșeze în scaun, dar nu li-s'a sfitit. Acum că Habsburgul a murit, se gândesc la feciorul lui, la Otto, care e încă copil și e silit să stea undeva prin Spania cu mama lui, cu Zita. Nici pe acesta nu-l pot avea la Budapesta, că nu-l îngăduie țările cele mari. De aceea îi fac din când slujbe, ca săl țină cu sănătate Dumnezeu Ungurilor. Așa au făcut de curând o feștanie, la care au luat parte cu deosebire grofii și baronii, că ei mai ales nu se simt în toate apele lor fără rege unguresc...

Omoruri la București. În zilele trecute niște pungași primejdici au ucis pe scriitorul Gheorghe Cair și pe un tutingiu cu numele Petrescu, cu scop de-ai jefui. Pe cel dintâi l-au ucis noaptea, iar pe al doilea ziua mare. Ucigașii după multe osteneli ale poliției au fost prinși în sfârșit. Căpeteniile tâlharilor au fost la Cair un bănățean de pela Caran sobeș cu numele Munteanu zis Mărcuț iar la Petrescu un polonez, lucrător la cazane în București.

Străinii se miră de nepăsarea noastră. Săptămâna trecută câțiva profesori francezi au plecat să viziteze gurile Dunării și să studieze cele ce sunt de văzut. Intorcându-se au declarat unui gazetar, că nu a văzut în toată lumea atâta bogăție de pește ca acolo. Cu cât pește este acolo, dacă s'ar face o economie cinstită, s'ar putea plăti în nu mai puțin de 25 de ani toate datoriile țării noastre, iară din papura câtă este pe maluri s'ar putea fabrica atâta hârtie, încât am putea să avem și noi și să vindem și altora.

S'a înecat scaldând oaii. Un să-cui din Cristur ducându-se la Târnava să-și scalde cail, s'a nenorocit, aflânduși moartea în valuri. Calul pe care călăria a început să se zbată unde era apa mai mare, iar omul lunecând în valuri, s'a înecat. Iată o tristă pildă pentru cei ce se arată prea viteji la scaldatul dobitoacelor!

Vlădică român primit de unguri. Corespondentul nostru ne scrie: Preasfințitul episcop ortodox al Clujului Vadului și Feleacului, Ivan, Miercuri în 25 Iunie ne-a onorat cu prezența și comuna noastră *Sâmbenedic*, venind dela Fărău. Semnul s'a dat că sa strigat peste sat: „tot omul să audă și să înțeleagă, să vină dela lucru în sat, că vine vlădica dela Cluj.”

Ungurii conducători au fost invitați separat. Urmarea a fost că primirea i-au făcut-o ei, ținând vorbirea de primire preotul unitar, după el primariul. Primul în limba ung., al doilea cu câteva cuvinte românești. Și învățătorul tot în câteva cuvinte; el este absolvent al teologiei din Cluj. Popor s'a adunat puțin.

Te rog Dle redactor, adu pe ceva cale fapta aceasta la cunoștința protopresbiterului Borza dela Făgăraș, care tot mereu ne aruncă uniților în față că noi ținem cu ungurii! Și să fie și mai și prezentarea, Preasfințitul a venit în calesele magnaților unguri căci valahii n'au numai boi și vaci.

Croatul Radici dat în judecată. Sârbii nu se prea au bine cu frații lor croați, cu cari au acum o singură țară. Printre aceștia din urmă mai mult le dă de capi la Sârbi un deputat cu numele Radici, care cică ar lucra să rupă Croația de către Sârbia. Ba ar fi căutat să facă legături cu revoluționarii bulgari împotriva Jugoslaviei. Pentru acestea fapte Sârbii au dat în judecată pe Radici și îl urmăresc pentru vina de înaltă trădare a Sârbiei.

A ars o moară la Cluj. Într'una din nopțile trecute a fost un foc groaznic la Cluj; s'a aprins și a ars până în temelii moara cea mare alui Friedmann. Pagubele sunt foarte mari, mai ales că au ars în moară și câteva vagoane de bucate ale armatei. Se zice, că focul ar fi fost pus.

Dumnezeu nu bate cu bâta. În Rusia bolșevicii nu mai vreau să mai știe de Dumnezeu și de biserică. Urmarea este că oamenii se fac tot mai păcătoși și mai răi. Astfel pe lângă marea sărăcie ce s'a deslănțuit asupra țării, mai vine și moartea alor sute de mii de copii mici pe cari nu au cu ce-i nutri și vindeca mamele lor. Ba este o lege, care îngăduie femeilor lucrătoare să-și lapede copiii din pântec. Urmarea este, că foarte multe femei se folosesc de această slobozenie, și prin babe și moașe fac ceva de lapadă. La o mare adunare de doctori din Petrograd s'a arătat însă că tot a doua femeie care face acest groaznic păcat a murit și că astfel Rusia în câteva zeci de ani rămâne fără femei și fără copii.

La Brașov a fost condamnat de curând la doi ani închisoare un soldat basarabean, care a îndemnat pe camarazii săi la bolșevism. El a strigat odată în fața ofițerului de serviciu: „jos gradele, jos armata, trăiască comunismul!” Pentru această mare vină, el va trebui să zacă acum în întunerecul temniței.

Tot ce naște din pisică șoareci mănâncă. Mai zilele trecute a plecat la băi la Carlsbad Dna Mina Hertz, soția librarului jidan Ignat Hertz dela București. E lege, că ceice merg în străinătate nu pot duce cu sine decât o anumită sumă de bani, iar dacă nu-i ajung banii i-se trimit mai târziu prin poștă. Ajungând dumneaiei la graniță au întrebat-o grănițerii dacă afară de banii declarați mai are

la sine alții și i-au pus în vedere rigoarea legii. Dna Hertz a declarat liniștită, că ea este de omenie și nu înșală statul. Dar bravi grănițeri nu i-au crezut, bagseama pentru că au mai fost păcăliți de acest neam, și au vizitat-o și la trup, aflând în ghete 200 dolari, 500 coroane cehle și 1000 lei. Dl general Ștefănescu, care călătoria în același vagon, s'a mirat de îndrăzneala vecinei sale. Banii i-au fost confiscati și i-s'a dresat proces verbal.

Fetele să nu călătorească singure.

O domnișoară dela poșta din Vatra Dornii (Bucovina) vrând să vie în zilele trecute la Cluj, s'a luat singură la drum între Vatra și Borogorund. Acolo este o linie de tren electric, dar de când cu ploile celea mari trenul, pe semne, nu circulă. Intr-o vale i-au ieșit fetei în cale doi prășcăi și, amenințându-o cu moartea au bajorit-o cum e mai rău, ba i-au luat și 5000 lei și hăinușele ce avea într'un pachet. Biata fată își plânge acum și cinstea și averea.

Mantu hoțomanu a fost împușcat.

Aproape dela război încoace ținutul Carasului în Bănat a fost într'una neliniștit de isprăvile unui mare tâlhar cu numele Mantu. Acest fecior de lele nebună avea o bandă întreagă de hoțomani ca și el, cu cari a făptuit o mulțime de omoruri și de tâlhării. Și oricât s'au trudit jandarmii pe Mantu n'au putut pune mâna nicidecât. Ba adeseori au purtat cu el lupte adevărate, fără să-l poată prinde ori împușca. Părea că are iarba ferelor, nu alta. Iată însă că i-a venit și lui sorocul. În săptămânile trecute coborise din păduri într'un sat, unde avea ibovnică măritată. Intrând în casa omului a dat în povești cu femeia, iar pe bărbat l-au trimis la fântână după apă. Bărbatul nu s'a dus la fântână, ci ieșind prin tindă, unde își lăsase Mantu pușca, i-a luat arma și ochindu-l deasfără, prin fereastră, l-a împușcat. Hoțomanul a căzut la pământ într'un lac de sânge.

Jandarmii au reușit să prindă și pe doi dintre tovarășii lui Mantu, pe cei mai primejdioși. Ei stau sfercați în lanțuri în beciurile temniței din Caransebeș. Unu dintre dâșii, zis Stângu, spun că e un ometeu de 2 metri de înalt și puternic ca un taur. Când i-au spus temnițierii că Mantu a fost împușcat, Stângu n'a vrut să creadă ci a zimbit și a zis:

— Nu s'o făcut încă glonțu' care să-l nimerescă pe Mantu!

I-au arătat însă fotografia lui Mantu ucis. Atunci Stângu a început să urle ca un nebun și să-și scuture lanțurile. A fost însă repede ferecat și mai bine. Deacum e nădejde că va pieri prășila de tâlhari din munții Caras-Severinului.

Poșta gazetei.

Săntirea bis. din Șamșud. — Fără să cunoaștem numele corespondentului, nu putem publica.

Vânzătorii de miere de stup se vor adresa prăvăliei Spengler din Sibiu, Piața mică, unde pot lua prețuri frumoase, între 50—60 de lei chilogramul. Miere cumpără și societatea de stupari „Dirdó” din Oradea mare.

Vasile de pe Murăș. — Iată publicăm „Socerșul” cu unele îngreptări, pe cari lea făcut o mână mai încercată. Credem că te bucuri.

Casă de închiriat

În Blaj, sub Promenadă, se dă în chirie o casă. Informațiuni se pot lua la

(70) 1—1.

DL NICODIM MĂRZA.

Iubileul unui oraș.

— Trei sute de ani de când s'a pus cea dintâi piatră de temelie a orașului New-York. —

Frunzuliță trei spanace,
S'au pornit ai noștri'n coace
Și vin neică ca potopul
De se miră New-Yorkul.
Cântec popular.

În vara aceasta s'au implinit trei sute de ani de când, trei zeci de familii olandeze și belgiene, au plecat să-și caute fericirea peste apa cea mare a Oceanului Atlantic. Corabia lor se numia *New-Netherland*. Ajunși la marginea Americii, se opresc la gara riului Hudson, pe o insulă — o buciacă de uscat, așezată între celea două brațe ale riului Hudson, — numită *Manhattan*. Insula era a Indiilor. Olandezii și belgienii, sosiți aici, la sfatul lui Petru Minuit, cumpără aceasta insulă, cu 60 floarei olandezi. Ajunși în stăpânirea insulei, fiecare începe să-și construiască casă și să-și întemeieze o mică gospodărie. Așa, că în scurtă vreme în partea de miază-zi a insulei Manhattan, răsări ca din pământ un mic sătuleț, pe care l-au botezat *New-Amsterdam* — adică Noul Amsterdam, după numele orașului Amsterdam din Olanda, de unde au plecat, iar ținutul întreg l-au numit *New-Netherland*. — Primar al satului au pus pe Petru Minuit.

Pe lângă mica lor gospodărie, sătenii din *New-Amsterdam* se ocupau și cu negoțul de blănuri. Astfel în scurtă vreme se îmbogățesc și satul lor mic începe să se lărgească tot mai mult.

Cu patruzeci de ani mai târziu, la 1664, Regele Angliei Carol II Stuart, văzând cum *New-Amsterdamul* crește și se îmbogățește, trimite pe ducele de Jork să-l ia în stăpânire. Acesta fără nici o împotrivire din partea sătenilor, în numele regelui Angliei cuprinde *New-Amsterdamul* cu întreg ținutul din jur. Și numele de *New-Amsterdam* îl schimbă în *New-York*, nume care a rămas până azi.

Din acest sătuleț, al celor trei zeci de familii olandeze și belgiene, cari s'au așezat acolo înainte de aceasta cu trei sute de ani, avem astăzi orașul *New-York*, unul dintre celea mai mari orașe ale lumii, având cu totul șase milioane de locuitori. Singur Londra, capitala Angliei îl întrece, care are șapte milioane și jumătate locuitori.

Cășile din *New-York* sunt de înălțimi uimitoare. Oamenii de pe la noi când se duc la *New-York*, stau să-și strâmbă gâtul uitându-se la vârful cășilor. Americanii își numesc cu mândrie cășile lor „*Sky Scrapers*” — adică Sgarie ceriu.

Cea mai înaltă casă din *New-York* este „*Casa Singer*”, numită așa după numele inginerului care a zidit-o. Aceasta are 47 de rânduri și e înaltă de 187 metri.

Casa „*Broadway*” are 34 rânduri și e înaltă de 148 metri. Iar casa „*Park-Row*” are 30 rânduri și o înălțime de 115 metri. Când stai în fereastră în rândul de asupra a vre-uneia din aceste căsi, vezi trecătorii de jos ca pe niște furnici.

Locuitorii din rândurile de asupra sunt scutiți chiar și de muște, cari nu pot să sboare până la așa înălțime.

Magazinele din *New-York*, întrec pe toate magazinele din Europa. Cel mai vechiu magazin este acela a lui Wanamaker, în care sunt trei mii cincisute de vânzători, iar cel mai mare este acela al tovarășiei Siegel Cooper, care zilnic e cercetat de aproape două sute cincisute mii de cumpărători. — Numai pentru împachetarea mărfurilor se întrebunțează aici în fiecare an peste douăsprezece milioane metri sfoară, iar hârtia cu care numai se împachetează într'un an ar acoperi un pământ de șapte mii cincisute jugăre.

Negoțul ce se face azi în *New-York*

atinge suma de patru miliarde lei pe an. Nici în lume nu-i atâta mișcare negustorească ca și în *New-York*. Atâta lume furnică în toate părțile, încât dacă ai arunca din careva ferăstrău un ac jos, n'ar cădea pe pământ, ci pe capul vre-unui trecător.

Pentru că trecătorii să poată umbla mai ușor sunt trenuri și tramvaie nu numai pe străzi ci sunt și trenuri cari umblă sus pe ridicăși deasupra străzilor, precum și trenuri cari umblă pe sub pământ, printr'un fel de șanțuri, săpate pe dedesuptul străzilor.

Dar nu numai negoțul, ci și industria în *New-York*, e mai mare ca ori unde în lume. Sunt aici aproape trei zeci și cinci de mii de fabrici, în cari lucrează aproape un milion de muncitori.

În privința învățaturii și a vieții bisericesti *New-Yorkul* este iarăși unul dintre cele dintâi orașe din lume. Are cinci sute de biserici. Cea mai frumoasă e biserica Sf. Treimi și biserica Sf. Patrieiu, în care sunt strane pentru două mii cincisute persoane. Preoții învață în 25 de seminarii. Sunt zece școli unde învață doctorii, Universitate și mai multe școli de arte și meserii.

Cea mai veche școală e *Columbia college*, în care fac învățatură peste două sute de profesori și are o bibliotecă cu o sută mii de cărți. Cea mai mare bibliotecă este *Astor Library*, care are două sute optzeci mii de cărți.

Parcul din partea de miază-noapte a orașului, e unul dintre cele mai frumoase parcuri din lume.

Atâta mișcare, atâta bogăție și frumusețe este azi în *New-York* încât dacă Petru Minuit, s'ar putea scula din mormânt și ar privi în jur, ar cădea mirat și n'ar putea să mai rostească o vorbă.

Și toată frumusețea și înflorirea aceasta a *New-Yorkului*, este a se mulțumi numai hărniciei fără seamă a americanului. Americanii nu cunosc osteneală și nu vreau să știe de piedeci. Taina izbânzii lor este credința ce o au, că a voi este a putea.

Ion Popu-Câmpeanu.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Nr. 924—1924 cf.

Extract din publicațiune de licitație.

În cererea de executare făcută de următorul Mihail Weber

Judecătoria

a ordonat licitațiunea din nou, în ce privește imobilele situate în comuna Hususău circumscripția Judecătoriei școlului Blaj, cuprinse în cf. a comunei Hususău Nrul protocolului cf. 1089 Nr. — de ordine A + 1, Nr. top. 274/2/2, 275/2/2 cu prețul de strigare de 12,000 Lei, pentru sistarea comproprietății și pentru încasarea creanței de 966 Lei 80 bani, capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 30 Iunie anul 1924 ora 10 la casa comună a comunei Hususău.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește, prealabilă a garanței și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881; § 21 legea XI. 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25, XLI. 1908).

Data în Blaj la 20 Iunie anul 1924.

Dr. Ordace m. p.

jud. șef.

p. conf. Cârnațiu.

(69) 1—1